

державного регулювання у межах визначеного сектору.

Література:

1. Лагутін В. Д., Боровик Ю. І., Вертелева О. В. Державне антимонопольне регулювання : підручник. Київ : КНТЕУ, 2015. 480 с.
2. Смирнова К. В. Правове регулювання конкуренції в Європейському Союзі: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Фенікс, 2017. 490 с.
3. Тетарчук І. В. Антимонопольне конкурентне право України : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 174 с.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDA BƏRPA OLUNAN ENERJİ MƏNBƏLƏRİ VƏ ONDAN İSTİFADƏ

Həsənov Balabəy Samir

Elmi rəhbər: Şahin Vaqif oğlu Bayramov, i.f.d. dos.

Mingəçevir Dövlət Universiteti

Azərbaycan bərpa olunan enerji mənbələri baxımından zəngin bir ölkədir. Ölkənin quru ərazilərində 135 QVt, dəniz bölgələrində isə 157 QVt potensiala sahib olduğu qeyd edilir. Bundan əlavə, külək enerjisi potensialı 3000 MVt, günəş enerjisi potensialı 23000 MVt və bioenerji potensialı 380 MVt dəyərləndirilmişdir. Bu rəqəmlər Azərbaycanın bərpa olunan enerji mənbələrindən yararlanmaq üçün ciddi bir potensiala sahib olduğunu göstərir.

Azərbaycan enerji ixracatçısı olaraq tanınmasına baxmayaraq, bərpa olunan enerjinin istifadəsinə xüsusi önəm vermişdir. Ölkənin enerji təhlükəsizliyi siyasəti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin gücləndirilməsi istiqamətində bir sıra işləri əhatə edir. Bu işlər arasında enerji təhlükəsizliyinin artırılması, enerji resurslarının diversifikasiyası və ekoloji norma və standartların tətbiqi daxildir.

2020-ci ilin 22 sentyabrında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən imzalanan müvafiq Fərmanla, Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi yaradılmış və bu sahədə işlərin daha da sürətləndirilməsi üçün əsas yaradılmışdır. Agentliyin yaradılması bərpa olunan enerji mənbələrindən daha səmərəli və geniş miqyaslı istifadə etmək məqsədini güdür. Ayrıca, bərpa olunan enerji sahəsinin inkişaf etdirilməsi, qanunvericiliyin və mühitin təkmilləşdirilməsi istiqamətində bir sıra müvafiq qanunlar və normativ hüquqi aktlar qüvvəyə minmişdir.

Azərbaycanın "2030: Sosial-iqtisadi inkişafın Milli Prioritetləri" adlı sənədində ölkənin enerji siyasətinin mühüm bir parçası olaraq təmiz ətraf mühit və yaşıl inkişaf prinsiplərinin qorunması qeyd edilmişdir. Bu kontekstdə, bərpa olunan enerjinin iqtisadiyyatın bütün sahələrində genişləndirilmiş tətbiqi də öz əksini tapmışdır. Enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, enerji resurslarının çeşidliyinin artırılması və ekoloji tələblərin nəzərə alınması kimi mühüm prinsiplər, ölkənin enerji strategiyasının əsasını təşkil edir.

Azərbaycan dövləti kənar təsirlərdən mümkün qədər az asılı olaraq milli enerji

sektorunun yaradılmasına və davamlı iqtisadi inkişafının təmin edilməsinə çalışır. Bu məqsədlə, ölkənin təbii enerji ehtiyatlarının qorunması, milli energetika sektorunun inkişaf etdirilməsi, əhalinin və iqtisadiyyatın enerji ehtiyaclarının tam və davamlı təmin edilməsi kimi prioritetlər müəyyən edilmişdir.

Son olaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilərdəki su ehtiyatlarının və günəş enerjisi potensialının dəyərləndirilməsi, bu bölgələrdə bərpa olunan enerji layihələrinin həyata keçirilməsi üçün geniş imkanlar yaratmaqdadır. Bu ərazilərdəki enerji potensialının fəal şəkildə dəyərləndirilməsi, həm enerji təhlükəsizliyinin artırılmasına, həm də iqtisadi inkişafın təşviq edilməsinə xidmət edəcək.

Ədəbiyyat:

1. UNEP, Green Economy Scoping Study Azerbaijan – 2019 United Nations Environment Programme. URL: www.unep.org/greeneconomy
2. Jeremy Tamanini – GGEI Measuring National Performance in the Green Economy, DUAL CITIZEN LLC, 2016, 5th Edition, səh. 15-24.
3. Vüsal Qasımlı, Zaur Vəliyev, Mahir Hübətov, Şahmar Hacıyev – “Yaşıl İnkişaf: Enerji Səmərəliliyi Və Alternativ Mənbələr”, Bakı 2019 səh. 51-73.
4. Greening economies in the EU Eastern Partnership countries. URL: www.green-economies-eap.org

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADI İNKİŞAFINDA AQRAR SEKTORUN ROLU

*Həşimov Elçin Dərgah oğlu
Elmi rəhbər: Qasımov Cəlal, i.f.dos.
Mingəçevir Dövlət Universiteti*

Müxtəlif iqlimi və münbit torpaqları olan Azərbaycan Respublikası kənd təsərrüfatını iqtisadiyyatının əsas sahəsinə çevirərək, geniş çeşiddə məhsulların becərilməsi üçün əlverişli şərait yaradır. Tədqiqat Azərbaycanın iqtisadi inkişafında kənd təsərrüfatının çoxşaxəli rolunu araşdırır, onun ÜDM-ə, məşğulluğa, ixrac gəlirlərinə və kəndlərin inkişafına verdiyi töhfələrə diqqət yetirir., Kənd təsərrüfatı təkcə ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin və özünütəminatının təmin edilməsində əsas deyil, həm də yoxsulluğun azaldılması və davamlı inkişafda mühüm rol oynayır. Sektorun potensialına baxmayaraq, köhnəlmiş əkinçilik texnikası, müasir texnologiyaya məhdud çıxış və kənd təsərrüfatı infrastrukturuna kifayət qədər investisiya qoyulmaması kimi problemlər onun böyüməsinə və məhsuldarlığına mane olur. Məqsədyönlü dövlət siyasəti, texnologiya və infraqurstruktura artan investisiyalar və təkmilləşdirilmiş kənd təsərrüfatı təcrübələri sektorda əhəmiyyətli irəliləyişlərə səbəb ola bilər. Ölkəmiz öz kənd təsərrüfatı potensialından istifadə etməklə iqtisadi artımı gücləndirə, ərzaq təhlükəsizliyini yaxşılaşdırma və daha inklüziv kənd inkişafına nail ola bilər. Tədqiqat, aqrar sektorun Azərbaycanda daha geniş iqtisadi inkişafın katalizatoru kimi əhəmiyyəti, onun inkişafı və davamlılığını dəstəkləyən inteqrasiya olunmuş strategiyalara ehtiyac olduğunu vurğulayır.

Zəngin mədəni irsi və müxtəlif təbiət mənzərələri ilə seçilən Azərbaycan